

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/g-j/ignacy-gobelniak/58011,ignacy-gobelniak.html>
2024-07-16, 14:18

st. przod. **Ignacy Grobelniak** - urodził się 13.07.1898 r. w Bieganowie (powiat Września), syn Marcina i Michaliny z d. Kardasz, wraz z rodzicami zamieszkiwał w miejscowości Chocicza Wielka w pow. Września. Tam, do 1912 r. ukończył 4 klasy szkoły powszechnej. W okresie od 14.11.1916 r. do 31.11.1918 r. podczas Wielkiej Wojny służył w Armii Pruskiej. Został wcielony do 47 Zapasowego Pułku Piechoty.

Posiadał wykształcenie wojskowe obsługi ciężkich karabinów maszynowych. Przebywał na froncie zachodnim we Francji i we Włoszech. Brał udział w bitwach pod Reims i Ipern. Dnia 29.10.1917 r. za czyny bojowe na froncie został odznaczony Krzyżem Żelaznym II klasy. W trakcie działań bojowych we Francji został ranny w prawą nogę i prawą rękę. W pierwszej połowie 1918 r. w związku z odniesionymi ranami przebywał w szpitalu. I wojnę światową zakończył w stopniu szeregowego.

Po zakończeniu działań wojennych zbiegł z zaborczej armii i udał się do województwa poznańskiego, gdzie wstąpił w szeregi powstańcze. Brał czynny udział w Powstaniu Wielkopolskim w kompanii karabinów maszynowych oddziałów z Wrześni. Uczestniczył w walkach powstańczych w okolicach Wrześni, pod Żninem i Szubinem. Dnia 05.02.1919 r. otrzymał przydział do 11 kompanii 1 Pułku Strzelców Wielkopolskich (po przemianowaniu 55 Pułk Piechoty). Wraz z macierzystą jednostką wyruszył na front wojny polsko-ukraińskiej w okolice Lwowa, a następnie na front litewsko-białoruski wojny polsko-bolszewickiej. Po 08.10.1919 r. wraz z jednostką został przetransportowany w okolice Bobrujska. Po obsadzeniu pozycji zwanej „przyczółek mostowy Bobrujsk” jednostka dokonywała szeregu zaskakujących przeciwnika wypadów nocnych. W jednym z wypadów, który odbył się 20.11.1919 r. Ignacy Grobelniak odznaczył się bohaterską odwagą, za co został przedstawiony do najwyższego bojowego odznaczenia tj. Orderu Virtuti Militari. Jego czyn tak został opisany we wniosku: „Dnia 20.11.19 r. robił kombinowany oddział II baonu gwałtowny wypad na wieś Kaczericze (przyp. Kaczerycze). G. wraz z 3 ludźmi przeznaczony został do zbadania tyłów nieprzyjaciela. Przy zbliżaniu się do linii nieprzyjacielskiej zauważył G. placówkę. Chcąc nie alarmować nieprzyjaciela posunął się G. do placówki, z bagnetem w rękę rozgromił placówkę, biorąc 10 ludzi do niewoli. Idąc dalej zauważył C.K.M. nieprzyjacielski, który był przeszkodą dla podchodzącej tyraliery. Ponownie z bagnetem dobiegł do k.m. i zdobył tenże”. W pierwszej kolejności wniosek podpisał

dowódca plutonu kpr. Konieczny. Sam zaś wniosek sporządził dowódca 11 kompani ppor. Kazimierz Śniatała (odznaczony Krzyżem V klasy Orderu Virtuti Militari, zginął śmiercią bohaterską, w boju z przeważającymi siłami wroga, w dniu 08.09.1920 r. po godz. 16:00, w okolicy miejscowości Żabinka). W dalszej kolejności wniosek poparli i osobiście podpisali: kpt. Franciszek Rataj - dowódca batalionu (odznaczony Krzyżem V klasy Orderu Virtuti Militari), ppłk Gustaw Paszkiewicz - dowódca 55 Pułku Piechoty (odznaczony przez Naczelnego Wodza Krzyżami V, IV i III klasy Orderu Virtuti Militari), gen ppor. Michał Piotr Milewski - dowódca XXVII brygady piechoty, gen ppor. Daniel Konarzewski - dowódca 14 Dywizji Piechoty. Dnia 26.06.1920 r. wniosek o odznaczenie poparł i podpisał gen. broni Stanisław Szeptycki - dowódca frontu litewsko-białoruskiego. W dniu 14.08.1920 r. za niezwykłą odwagę w obliczu nieprzyjaciela otrzymał Krzyż V klasy Orderu Virtuti Militari o numerze 3026. Dnia 01.03.1920r. otrzymał awans na stopień st. strzelca pełniąc funkcję karabinowego, 27.07.1920 r. uzyskał awans na stopień kaprała zostając jednocześnie dowódcą plutonu. Dnia 09.02.1921 r. został przeniesiony do 9 kompanii 55 Pułku Piechoty. Dnia 11.07.1921 r. otrzymał awans na stopień plutonowego. W sierpniu tego samego roku został przesunięty do oddziału demobilizacyjnego 55 Pułku Piechoty. W dniu 18.07.1921 r. został bezterminowo urlopowany nie wracając już do wojskowej czynnej służby. W dniu 22.02.1922 r. został mu nadany Krzyż Walecznych o nr 59193.

W okresie od 23.01.1922 r. do 26.03.1922 r. odbył kurs w Szkole Straży Celnej w Wieleniu nad Notecią. W tym czasie, dnia 14.02.1922 r. złożył zobowiązanie do pełnienia służby co najmniej jeden rok z zastrzeżeniem zwrotu kosztów szkolenia i utrzymania w przypadku dobrowolnego zwolnienia w tym okresie. W Służbie Celnej przydzielono mu numer instalacyjny 2312. W dniu 19.05.1923 r. złożył przysięgę urzędniczą przed kom. Kazimierzem Plucińskim nr inst. 474. Świadcami byli st. strażnik Marcin Hochrajda o nr inst. 68 i dozorca Piotr Niechciał. Po jego ukończeniu został przydzielony do pełnienia służby w placówce SC Gulcz podlegającej pod Inspektorat Celny w Chodzieży. Pełnił ją tam do dnia 30.04.1924 r. Od 01.05.1924 r. dalszą służbę pełnił w placówce SC w Wysokiej. W dniu 23.07.1927 r. za szczególnie dodatnie wyniki w pracy, rozkazem Dyrekcji Cel w Poznaniu za sygn. I 11299 otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 50 zł. Nagrodę otrzymał również rok wcześniej. Będąc w rezerwie kadrowej WP, w okresie 12.08.1927 - 08.09.1927 r. odbył ćwiczenia wojskowe w 62 Pułku Piechoty wspólnie z innym strażnikiem Janem Boch (nr instalacyjny 2315). W okresie 1927-1929 r. pełnił funkcję instruktora w P.W. (Przysposobienie Wojskowe) w Wysokiej. Dnia 22.03.1928 r. w miejsce Straży Celnej została powołana Straż Graniczna, gdzie pełnił dalszą służbę. W nowej formacji otrzymał numer instalacyjny 3138. Od dnia 01.10.1928 r. pełnił służbę w stopniu st. strażnika w strukturach Pomorskiego Inspektoratu Okręgowego, Inspektoratu Granicznego Nakło nad Notecią w charakterze służby wywiadowczej. W dniu 06.01.1929 r. w Rudnej złożył przysięgę funkcjonariusza SG w obecności m.in. strażnika Wieczorkiewicza. W okresie 13.08. - 07.05.1928 r. uczestniczył w kursie obrony przeciwgazowej w Wysokiej, zorganizowanym przez dowództwo 61 Pułku Piechoty. Zaświadczeniem ukończenia kursu rekomendowany był na pomocnika instruktora w tym zakresie. W okresie 20.06.1928 r. - 09.11.1929 r. pełnił służbę w placówce SG Rudna jako p.o. kierownika placówki (rozkaz nr

38/28 p.3). Dnia 01.07.1929 r. został mianowany na stopień przodownika Straży Granicznej. Od 1929 r. do 1933 r. był dowódcą plutonu w kompanii P.W. w Wysokiej. W okresie 10.11.1929 r. do 31.12.1929 r. pełnił służbę jako kierownik placówki SG Dziembowo. Dnia 01.01.1930 r. został przeniesiony na równorzędne stanowisko do placówki SG Bądecz. W okresie 08.09.1930 r. do 25.10.1930 r. przebywał na kursie kierowników placówek II linii przy Centralnej Szkole Straży Granicznej w Górze Kalwarii, który ukończył z wynikiem zadowalającym. Zaświadczenie zostało podpisane przez dowódcę kompanii szkolnej, tj. kom. Malejewskiego oraz Komendanta C.S.S.G. inspektora Krawieckiego. W dniu 15.05.1932 r. został przeniesiony z placówki SG Bądecz do placówki II linii SG w Wysokiej. W okresie 01.12.1932 r. – 30.11.1933 r. odbywał I Kurs Nauki Obywatelskiej Powszechnego Uniwersytetu Korespondencyjnego w Warszawie, który ukończył z wynikiem dobrym. Z dniem 01.02.1935 r. został mianowany st. przodownikiem Straży Granicznej (rozkaz kierownika Pomorskiego Inspektoratu Okręgowego nadinsp. Dunin-Wąsowicza l.dz. 548/Adj/35). Przez cały okres służby otrzymywał bardzo dobre oceny okresowe. Tylko w 1930 r. jego ocena uległa obniżeniu do dostatecznej, z powodu pogorszenia postawy w służbie. Nie uniknął w tym roku kary dyscyplinarnej w postaci nagany. Miała ona jednak oddziaływanie wychowawcze, gdyż kolejne oceny okresowe uległy poprawie. Przez cały okres lat trzydziestych był bardzo dobrze oceniany. Opis oceny funkcjonariusza sporządzony w 1936 r. przez podkom. Jana Sierosławskiego brzmiał następująco: „Prawego charakteru, spokojny i zrównoważony, pracowity, dyscyplinowany, zaufania godny, lojalny i koleżeński; zdrow i wytrzymały, bez nałogów; inteligentny, umysł dość bystry, orientacja szybka; Wykazywał dużo samodzielności i inicjatywy; energiczny, stanowczy i konsekwentny, wymagający i sprawiedliwy; W służbie i poza służbą wpływa dodatnio na podwładnych jest przykładowym oficerem; prowadzi się wzorowo tak w służbie jak i poza służbą; nadaje się na kierownika placówki II linii oraz na zastępcę kierownika komisariatu – ogólna ocena: bardzo dobry”. Pozostałe oceny, tak z wcześniejszych jak i z późniejszych okresów, sporządzane są w podobnym tonie. Dnia 25.02.1938 r. na podstawie rozkazu Komendanta Straży Granicznej nr 3/35 pkt 16 z dniem 01.01.1938 r. uzyskał prawo do nałożenia szewronów za 15 lat służby. W tym samym roku otrzymał Brązowy Medal Za Długoletnią Służbę. Do wybuchu II wojny światowej służył w strukturze Komisariatu Straży Granicznej w Wysokiej. Uczestniczył w walkach od 01.09.1939 r. W trakcie walk odwrotowych kampanii wrześniowej dostał się do niewoli. Przebywał w obozie jenieckim Stalag IXA, numer jeniecki 6022. Następnie był więziony w Forcie VII w Poznaniu, gdzie zmarł dnia 11.02.1942 r. Zgodnie z oficjalną informacją przyczyną śmierci było zapalenie płuc (nr aktu zgonu w niemieckich księgach urzędu stanu cywilnego w Poznaniu - P 587/1942, przyczyna zgonu - zapalenie płuc).

Stan rodzinny: żona Anna Marta z d. Miedza (zawarcie małżeństwa dnia 04.02.1923 r.), do wybuchu II wojny światowej - bezdzietny.

Odnaczenia:

- Krzyż V klasy Orderu Virtuti Militari o nr 3026 (14.08.1920 r.), li>

- Krzyż Walecznych nr 59193 (dnia 27.02.1922 r. rozkazem MSW nr 7393/22),
- Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921 (rozkaz DOK nr 10/29),
- Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (rozkaz Komendanta SG z dn. 16.03.1929 r.),
- Odznaka Pamiątkowa SG (rozkaz KSG-5150//30 z dnia 21.10.1930 r.),
- Medal Niepodległości (08.11.1937 r.),
- Brązowy Medal Za Długoletnią Służbę (1938 r.).

Źródła :

- Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie, akta osobowe Ignacy Grobelniak, sygn. 196/1091
- Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie, zespół Pomorski Inspektorat Okręgowy Straży Granicznej 1928-1939, sygn. 189/456, 189/575, 189/4, 189/11, 189/380
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, Zespół 884: Związek Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu, sygnatura nr 44: Ewidencja członków Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej [nr 10168 - 16966], strona/karta: 278,
- https://wbh.wp.mil.pl/pl/skanydetale_wyszukiwarka_bazy_personalne/72459/ Centralne Archiwum Wojskowe, Wojskowe Biuro Historyczne, kolekcja Akt Personalnych i Odznaczeniowych, sygn. I.482.44-3446, VM
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, Zespół nr 884: Związek Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu, sygnatura nr 32: strona/karta 241
- <https://straty.pl/szukaj-osoby.php> Wyszukiwarka wojennych strat osobowych - za Polski Czerwony Krzyż, kartoteka jeniecka 20398, dostęp z dnia 30.10.2022 r.; za Olszewski Marian , Fort VII w Poznaniu, 1971, Poznań, dostęp z dnia 30.10.2022 r.
- „Kalendarz z szematyzmem funkcjonariuszy Straży Celnej na rok 1927”, str. 206 i 316
- <https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/33827/edition/51026/content> Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa, „Zarys historii wojennej 55-go poznańskiego pułku piechoty”, dostęp z dnia 11.03.2023 r.

Opracowanie: **Krzysztof Knych.**

